

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 020779 24 Kž 2
Sarajevo, 19.06.2024. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija mr. Božidarke Dugonjić kao predsjednice vijeća, Hurije Muratović i Sedina Idrizovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Z. Č. i N. G., zbog krivičnih djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava iz člana 261. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. i 54. istog zakona, a protiv optuženog Z. Č. i zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, sve u vezi sa članom 54. istog zakona, odlučujući o žalbi kantonalnog tužitelja iz Sarajeva, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 020779 18 K 2 od 19.12.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 19.06.2024. godine u prisustvu zamjenika Glavnog federalnog tužitelja Tihomira Jurke, optuženog Z. Č. i njegovog branitelja Ifeta Ferageta, advokata iz Sarajeva i optuženog N. G. i njegove braniteljice Senke Nožica, advokata iz Sarajeva, donio je

P R E S U D U

Žalba kantonalnog tužitelja iz Sarajeva odbija se kao neosnovana i presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 020779 18 K 2 od 19.12.2023. godine, potvrđuje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 020779 18 K 2 od 19.12.2023. godine, optuženi Z. Č. i N. G., na osnovu odredbe člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođeni su od optužbe da su pod tačkom I 1. izreke presude, počinili, krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), a optuženi Z. Č. pod tačkom I 2. izreke presude, oslobođen od optužbe da je

počinio krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH. Istom presudom na osnovu odredbe člana 203. stav 1. ZKP FBiH odlučeno je da troškovi krivičnog postupka u tom dijelu padaju na teret budžetskih sredstava suda, dok je na osnovu odredbe člana 212. stav 4. ZKP FBiH, privredno društvo "Šumaproduct" d.d. Sarajevo u stečaju sa imovinskopравnim zahtjevom upućeno na parnični postupak.

Navedenom presudom pod tačkom II izreke presude, prema optuženim Z. Č. i N. G., na osnovu odredbe člana 298. tačka e) ZKP FBiH, odbijena je optužba da su počinili krivično djelo Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava iz člana 261. stav 2. u vezi sa članom 31. KZ FBiH, te je na osnovu odredbe člana 203. stav 1. ZKP FBiH odlučeno da troškovi krivičnog postupka u tom dijelu padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Sarajeva, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se prvostepena presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH.

Branitelj optuženog Z. Č., advokat Ifet Feraget iz Sarajeva i braniteljica optuženog N. G., advokat Senka Nožica iz Sarajeva, te optuženi N. G. osobno, podnijeli su odgovore na žalbu kantonalnog tužitelja u kojima su osporili navode iz te žalbe i predložili da se žalba kantonalnog tužitelja iz Sarajeva odbije kao neosnovana.

Federalna tužiteljica podneskom broj T09 0 KTPOŽ 0012709 24 3 od 25.03.2024. godine, predložila je da se žalba kantonalnog tužitelja iz Sarajeva uvaži, presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 020779 18 K 2 od 19.12.2023. godine ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH.

Na sjednici vijeća ovog suda koja je održana u smislu odredbe člana 319. stav 1. ZKP FBiH, zamjenik Glavnog federalnog tužitelja je izjavio da ostaje kod svih navoda i prijedloga iz podneska federalnog tužiteljstva broj T09 0 KTPOŽ 0012709 24 3 od 25.03.2024. godine. Na istoj sjednici branitelj optuženog Z. Č., advokat Ifet Feraget iz Sarajeva i braniteljica optuženog N. G., advokat Senka Nožica iz Sarajeva, te optuženi N. G. su izjavili da ostaju kod svih navoda i prijedloga iz pismeno datog odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja, koje su na sjednici vijeća branitelji optuženih ukratko i obrazložili, dok su optuženi izjavili da prihvataju sve navode i prijedloge iz odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja podnesenog od strane njihovih branitelja, kao i navode i prijedloge branitelja istaknute na sjednici vijeća održanoj pred ovim sudom.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, kao i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, pa je nakon toga odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, kantonalni tužitelj najprije u žalbi navodi da je prvostepeni sud u ponovljenom postupku postupajući u smislu člana 331a. ZKP FBiH održao glavni pretres na kojem je djelimično uvažio prijedlog tužiteljstva za ponovnim izvođenjem nekih od dokaza predloženih u optužnici, te su u ponovljenom postupku ponovo ispitani svjedoci M. B., S. K., F. U., N. A., R. K. i H. B., kao i vještak ekonomske struke Esad Abaz, dok je ostatak dokaza tužiteljstva, među kojima i iskaze svjedoka Dž. B., D. S. G. i Dž. F., prvostepeni sud bez neposrednog izvođenja, preuzeo, a na isti način preuzeo iz ranijeg postupka sve dokaze odbrane optuženih Z. Č. i N. G.. Međutim, kako je glavni pretres održan pred izmijenjenim vijećem (predsjednikom i oba člana vijeća), prema navodima iz žalbe kantonalnog tužitelja, pravilnom primjenom odredaba krivičnog postupka prvostepeni sud je morao neposredno da izvede sve dokaze iz ranijeg postupka, pa kako u konkretnom slučaju tako nije postupio, smatra da je na ovaj način došlo do povrede principa neposrednosti. S tim u vezi kantonalni tužitelj u žalbi citira sadržaj odredbe člana 331a. stav 2. i 4. ZKP FBiH, te navodi, da u situaciji kada svi dokazi nisu neposredno izvedeni pred sudećim vijećem, takvim provođenjem glavnog pretresa sud čini bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, jer je u izricanju presude učestvovao sudija odnosno sudije koji nisu učestvovali na glavnom pretresu.

Ovi žalbeni prigovori kantonalnog tužitelja nisu osnovani.

Suprotno navodima iz žalbe, prvostepeni sud nije postupio protivno odredbama ZKP FBiH kada nije uvažio prijedlog kantonalnog tužitelja za ponovnim neposrednim izvođenjem svih dokaza koji su izvedeni u ranijem postupku, pa ni u situaciji kada je u ponovljenom postupku glavni pretres održan pred izmijenjenim vijećem, budući da odredba člana 331a. stav 4. ZKP FBiH jasno propisuje da će na ponovljenom glavnom pretresu iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pisani nalazi i mišljenje biti prihvaćeni kao dokazi i da isti mogu biti pročitani i reprodukovani ukoliko su ti svjedoci i vještaci bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja iako im je to bilo omogućeno. Dakle, primarni uvjet za prihvatanje dokaza iz ranijeg postupka u vidu njihovog čitanja ili reprodukovanja, bio je ispunjen, imajući u vidu da su svjedoci i vještaci, što se žalbom kantonalnog tužitelja ne dovodi u pitanje, u ranijem postupku bili direktno i unakrsno ispitani. S tim u vezi, neprihvatljivim se ocjenjuju žalbeni navodi kantonalnog tužitelja da je u konkretnom slučaju ponovljeni glavni pretres trebalo provesti u smislu odredbe člana 266. stav 3. ZKP FBiH, budući da navedena odredba reguliše sasvim drugu procesnu situaciju koja se tiče nastavljanja odloženog glavnog pretresa, kada postoji obaveza ponovnog izvođenja svih dokaza u okolnostima kada se glavni pretres drži pred drugim sudijom odnosno predsjednikom vijeća, dok se u konkretnom slučaju radi o ponovljenom suđenju nakon ukidanja prvostepene presude, koje je započelo pred izmijenjenim vijećem. Stoga se neosnovano navodima u žalbi kantonalnog tužitelja ukazuje da se postupanjem na naprijed navedeni način ima smatrati da je pobijana presuda donesena od strane sudije/vijeća koji nije učestvovao na glavnom pretresu, jer je navedeno vijeće sudilo tokom cijelog glavnog pretresa u ponovljenom postupku. Također, ukidnim rješenjem Vrhovnog suda Federacije BiH broj 09 0 K 020779 17 Kž od 24.01.2018. godine, pored ostalog data je i uputa o načinu provođenja ponovnog postupka, tj. da će

prvostepeni sud prihvatiti dokaze koji su izvedeni u ranijem postupku, a po potrebi izvesti i druge dokaze kako bi raspravio sporna pitanja na koja je ukazano tim rješenjem. Da je insistiranje kantonalnog tužitelja na ponovnom neposrednom izvođenju dokaza neprihvatljivo, posredno ukazuje i sadržaj odredbe člana 330. stav 3. ZKP FBiH, kojom je propisano da drugostepeni sud može narediti da se novi glavni pretres pred prvostepenim sudom održi pred drugim sudijom odnosno potpuno izmijenjenim vijećem, a da se i pored toga, odredbama tog člana ne propisuje posebna obaveza koja bi podrazumijevala ponovno neposredno izvođenje dokaza, umjesto prihvatanja dokaza koji su izvedeni u ranijem postupku pred drugim vijećem. Stoga su neosnovani navodi iz žalbe kantonalnog tužitelja, kojima se ukazuje da je pobijanom presudom prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka a) ZKP FBiH.

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH, kantonalni tužitelj dalje u žalbi navodi da je prvostepeni sud pri donošenju pobijane presude postupio protivno odredbi člana 288. stav 2. ZKP FBiH i člana 331a. stav 2. i 4. ZKP FBiH, kada je koristio kao dokaz iskaze svjedoka Dž. B., D. S. G. i Dž. F. date na glavnom pretresu u ranijem postupku, te pri tome odbio prijedlog tužiteljstva da se pročitaju iskazi ovih svjedoka dati u istrazi.

Ni ovi žalbeni prigovori kantonalnog tužitelja nisu osnovani.

Iz zapisnika sa glavnih pretresa održanih pred prvostepenim sudom u ponovnom postupku, proizilazi da je prvostepeni sud uvažio prijedlog kantonalnog tužitelja za ponovnim neposrednim saslušanjem svjedoka Dž. B., D. S. G. i Dž. F. i navedene svjedoke pozvao na zakazane glavne pretrese, te da je, nakon što je utvrdio da je svjedok Dž. F. u međuvremenu preminuo, a da svjedoci Dž. B. i D. S. G. zbog zdravstvenog stanja (teške bolesti), nisu u mogućnosti da pristupe na glavni pretres, što je utvrđeno na osnovu nalaza i mišljenja vještaka dr. Senada Pešte koji se u ponovnom postupku pred sudom izjašnjavao na ove okolnosti, iskaze svjedoka Dž. B., D. S. G. i Dž. F. date na glavnom pretresu u ranijem suđenju, na ponovljenom glavnom pretresu preuzeo.

Imajući u vidu da je svjedok Dž. F. u međuvremenu preminuo, a da svjedoci Dž. B. i D. S. G. zbog zdravstvenog stanja nisu mogli biti ponovo saslušani na glavnom pretresu u ponovljenom postupku pred prvostepenim sudom, prvostepeni sud, nije postupio protivno odredbi člana 288. stav 2. ZKP FBiH kada je iskaze ovih svjedoka date na glavnom pretresu u ranijem postupku, preuzeo. Odredba člana 288. stav 2. ZKP FBiH propisuje izuzetke od načela neposrednosti krivičnog postupka, tj. situaciju kada osobe ispitane u iskazi ne mogu biti na glavnom pretresu neposredno ispitane, zbog čega njihovi iskazi iz istrage koriste kao dokaz, a što u konkretnom nije slučaj, obzirom da su navedeni svjedoci, što se žalbom ne osporava, u ranijem postupku na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom direktno i unakrsno ispitani. Stoga nisu osnovani žalbeni navodi kantonalnog tužitelja kojima se ukazuje da je prvostepeni sud zasnivanjem pobijane presude na iskazima svjedoka Dž. B., D. S. G. i Dž. F. počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 288. stav 2. ZKP FBiH.

Osporavajući pravilnost pobijanom presudom utvrđenog činjeničnog stanja, kantonalni tužitelj u žalbi prigovara da je paušalan i ničim potkrijepljen zaključak prvostepenog suda iznesen na strani 58. obrazloženja pobijane presude, gdje sud, pozivajući se na iskaze svjedoka M. B., F. U. i R. K. navodi da nisu dokazane činjenične tvrdnje optužbe da nije bilo ulaganja od strane privrednog društva "Foresproduct" d.o.o. Sarajevo u privredno društvo "Šumaprodukt" d.d. Sarajevo. Navedeni zaključak prvostepenog suda prema navodima tužitelja nije pravilan, jer su navedeni svjedoci optužbe u svojim iskazima saglasno naveli da nije bilo značajnih ulaganja u poslovne prostorije privrednog društva "Šumaprodukt" d.d. od strane strane privrednog društva "Foresproduct" d.o.o. S tim u vezi kantonalni tužitelj navodi, da nije prihvatljivo da se određene redovne popravke tretiraju kao ulaganja u privredno društvo.

Ovi žalbeni navodi navodi kantonalnog tužitelja ne dovode u pitanje pravilnost zaključaka prvostepenog suda.

Prema činjeničnom opisu djela iz tačke I 1. optužnice i izreke pobijane presude, optuženim Z. Č. i N. G. se stavlja na teret da su kao odgovorne osobe, optuženi Z. Č. u svojstvu direktora privrednog društva "Šumaprodukt" d.d. Sarajevo, a optuženi N. G. u svojstvu direktora privrednog društva "Foresproduct" d.o.o. Sarajevo, u namjeri pribavljanja imovinske koristi za privredno društvo "Foresproduct" d.o.o. Sarajevo, iskoristili svoja službena ovlaštenja i dana 05.05.1998. godine zaključili Ugovor o poslovnoj saradnji i Aneксе navedenog ugovora kojim su omogućili privrednom društvu "Foresproduct" d.o.o. da raspolaže poslovnim prostorom privrednog društva "Šumaprodukt" d.d., po kom osnovu je privredno društvo "Foresproduct" d.o.o. na ime zakupnine za poslovni prostor privrednog društva "Šumaprodukt" d.d. koji je izdao u podzakup, na transakcijski račun zaprimio ukupan iznos od 261.972,47 KM, te u cilju pravdanja tako stečenih sredstava u Aneksu 3. Ugovora o poslovnoj saradnji naveli da je privredno društvo "Foresproduct" d.o.o. uložilo novčana sredstva u iznosu od 107.006,52 KM u adaptaciju poslovnog prostora privrednog društva "Šumaprodukt" d.d., iako su znali da nije bilo takvih ulaganja. U činjeničnom opisu djela iz tačke I 2. optužnice i izreke pobijane presude, optuženom Z. Č. je stavljeno na teret da je u namjeri pribavljanja imovinske koristi, izdavao fakture privrednog društva "Šumaprodukt" d.d., na osnovu zaključenih ugovora o zakupu poslovnog prostora privrednog društva, na kojima je umjesto transakcijskog računa privrednog društva, naveo brojeve svojih tekućih računa u bankama, na koje mu je po tom osnovu uplaćen iznos od 20.609,00 KM.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud pri izvođenju zaključka da izvedeni dokazi nisu potvrdili činjenične tvrdnje iz optužnice da su optuženi Z. Č. i N. G. počinili krivična djela koja im se stavljaju na teret, prije svega imao u vidu da je nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Esada Abaza na kojem je tužiteljstvo temeljilo činjenične tvrdnje iz optužnice, izdvojen iz spisa kao nezakonit dokaz, jer se zasnivao na dokumentaciji o finansijskim transakcijama privrednih društva "Šumaprodukt" d.d. i "Foresproduct" d.o.o. koju je kantonalni tužitelj iz banaka u kojima su navedena privredna društva imala otvorene račune, bez naredbe suda pribavljao, kao i finansijskim transakcijama po tekućim računima optuženog Z. Č. otvorenim u bankama, koja je na isti

način, bez naredbe suda pribavljena, te da u spisu nema poslovne i finansijske dokumentacije privrednih društava "Šumaprodukt" d.d. i "Foresproduct" d.o.o. (prema činjeničnim tvrdnjama iz optužnice navedena dokumentacija je prije pokretanja postupka inspeksijskog nadzora u navedenim privrednim društvima od strane Porezne uprave, uništena), a koja bi potvrdila poslovne transakcije koje proizilaze iz analitičkih kartica pribavljenih od strane banaka.

Pri tome je prvostepeni sud cijenio iskaze svjedoka optužbe na koje se ukazuje žalbom, međutim, neprihvatljivi su po ocjeni ovog suda navodi iz žalbe kantonalnog tužitelja da je prvostepeni sud iz iskaza ovih svjedoka izveo pogrešan zaključak da isti ne potvrđuju činjenične tvrdnje iz optužnice da nije bilo ulaganja u poslovne prostorije privrednog društava "Šumaprodukt" d.d. od strane privrednog društava "Foresproduct" d.o.o. jer se prema navodima tužitelja redovne popravke koje su izvršene od strane privrednog društava "Foresproduct" d.o.o., ne mogu smatrati ulaganjem u privredno društvo "Šumaprodukt" d.d. Imajući u vidu da su svjedoci optužbe M. B., F. U. i R. K. u svojim iskazima naveli da je na osnovu obaveze iz Ugovora o poslovnoj saradnji, privredno društvo "Foresproduct" d.o.o. vršilo određene popravke na poslovnim prostorijama privrednog društava "Šumaprodukt" d.d., jer se radilo o objektu koji je u ratu bio devastiran, ali da nije bilo velikih ulaganja, pravilno je i po ocjeni ovog suda prvostepeni sud zaključio, da iskazi navedenih svjedoka ne potvrđuju činjenične tvrdnje iz optužnice da nije bilo ulaganja u poslovne prostorije privrednog društava "Šumaprodukt" d.d. od strane privrednog društava "Foresproduct" d.o.o. Prvostepeni sud je s tim u vezi naveo, da u situaciji kada se svjedoci u svojim iskazima nisu mogli izjasniti o iznosima ulaganja u popravke, kao ni iznosima zakupnine uplaćene od strane pravnih lica "Živex" d.o.o. Sarajevo i "Velas" d.o.o. Banja Luka po osnovu ugovora o podzakupu, navodeći da su zakupninu plaćali po ispostavljenim fakturama na račun privrednog društava "Foresproduct" d.o.o., a potom na račun optuženog Z. Č., te kada u spisu nema dokaza o izvršenim finansijskim transakcijama na računima u bankama privrednih društava "Foresproduct" d.o.o. i "Šumaprodukt" d.d. i tekućim računima u bankama optuženog Z. Č., a niti poslovne i finansijske dokumentacije privrednih društava "Šumaprodukt" d.d. i "Foresproduct" d.o.o. koja bi potvrdila poslovne transakcije koje proizilaze iz analitičkih kartica, odnosno kada u spisu nema drugih dokaza koji bi to potvrdili, izvedeni dokazi nisu mogli poslužiti kao osnov za izvođenje zaključka da su optuženi Z. Č. i N. G. počinili krivična djela za koja se predmetnom optužnicom terete.

Iz svega naprijed izloženog proizilazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je primjenom odredbe člana 299. tačka c) ZKP FBiH, optužene Z. Č. i N. G. oslobodio od optužbe za krivična djela koja su im predmetnom optužnicom stavljena na teret, pa se žalbeni prigovori kantonalnog tužitelja ukazuju neosnovanim.

Kako ne stoje razlozi zbog kojih se pobija prvostepena presuda, to je valjalo žalbu kantonalnog tužitelja iz Sarajeva odbiti kao neosnovanu i odlučiti kao u izreci presude u smislu člana 328. ZKP FBiH.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednica vijeća
mr. Božidarka Dugonjić,s.r.